

17. december 2020
Sagsnr. 20/01027
Klagenummer: 1005242

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2
8800 Viborg

OPHÆVELSE af dispensation i sag om afgravning af brinker, forankringspunkter, terrænregulering samt gruspladser m.v. inden for fredninger i Gladsaxe Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50 stk. 1, jf. stk. 5, jf. § 78, stk. 3.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 12. oktober 2019 om afgravning af brinker, fjernelse af rørskov, placering af forankringspunkter i vand, terrænregulering, betonbrønde på land, etablering grusflader til opstilling af mobilt dommertårn og mobil alligners hut samt midlertidig begrænsning af offentlighedens adgang til den østlige del af Bagsværd Sø på matr.nr. 11a, 11t, 11u og 83 Bagsværd.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, der i overensstemmelse med naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 3, har behandlet sagen i nævnets afdeling 9, jf. § 3, stk. 1, nr. 9, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 3. november 2019 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening.

Klager har navnlig anført, at:

- fredningsnævnets sagsbehandling ikke har været i overensstemmelse med de forvaltningsretlige regler, og
- det ansøgte er i strid med fredningernes formål.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.4. Klagen indeholder klagepunkter til seks andre afgørelser fra Fredningsnævnet for København, som tillige er påklaget. Alene relevante klagepunkter for nærværende sag bliver uddybet i denne afgørelse.

2. Sagens oplysninger

2.1 Området

Bagsværd Sø er på 119 ha og afgrænses mod nord og vest af Frederiksdal Skov og Bøndernes Hegn og Aldershvile Skov mod syd-sydvest. Det nordlige område er stærkt kuperet og er delvis bebygget med en række sommerboliger. Terrænet mod nord afgrænses af Mølleåen, mod øst af forbindelsen mellem Lyngby Sø og Bagsværd Sø og mod syd af Bagsværd Sø. Området besøges af mange natur- og kulturinteresserede og bruges af sportsudøvere inden for flere discipliner. Området har siden 1930'erne været anvendt til rosport og huser Danmarks Rostadion.

Danmarks Rostadion består af en markeret robane, som er 2.102 m lang og 87,5 m bred. Før startlinjen er banen 22 m lang og efter mållinjen er banen 80 m lang.⁴

Klagen i denne sag vedrører området ved Nybrovej og Radiomarken, hvor robanerne har sit startområde.

Området er omfattet af Naturklagenævnets afgørelse af 28. december 1993 om fredning af Radiomarken (herefter ”Radiomark-fredningen”).

Fredningen har til formål at bevare hovedparten af Radiomarken som et naturområde og sikre offentlighedens adgang samt opretholde områdets landskabelige værdier.

Fredningen indeholder ud over en bestemmelse om, at området skal bevares i dets nuværende tilstand, en række forbudsbestemmelser, herunder forbud mod terrænændringer ved bl.a. afgravning, opfyldning eller planering, opførelse af bygninger, tilbygninger, andre konstruktioner og anlæg samt etablering af veje, herunder grusveje. Vedrørende arealernes anven-

⁴ <http://www.danmarksrostadion.dk/om-danmarks-rostadion>.

delse i øvrigt fremgår det af fredningsbestemmelserne, at området ”Lille Amerika” skal bevares i sin nuværende tilstand, hvorfor der således ikke må ske ændringer af vandstanden omkring ellesumpen, ligesom der vedrørende det resterende areal i øvrigt ikke må omlægges, tilsås eller tilplantes.

Området er endvidere omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. juni 2013 om fredning af Bagsværd Sø og Lyngby Sø med omgivelser (herefter ”Bagsværd Sø-fredningen”).

Det fremgår om baggrunden for, at fredningssagen blev rejst, at området rummer nogle af Danmarks største landskabelige, naturmæssige, kulturhistoriske og rekreative interesser, og at disse skulle sikres ved at fastlægge rammerne for byggeri og anlæg på grund af stigende pres fra både rosporten og grundejerne omkring søerne.

Fredningen har navnlig til formål at bevare og forbedre områdets landskabelige og naturmæssige kvaliteter, at bevare og forbedre levedmulighederne for plante- og dyreliv, at sikre de kulturhistoriske og geologiske kvaliteter, at sikre offentlighedens adgang, at sikre og udvikle områdets almene rekreative kvaliteter og friluftsliv, herunder rammerne for rosportsaktiviteter, og at skabe grundlag for naturpleje og naturgenopretning.

Det fremgår bl.a. af fredningen, at det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand, og at der således bl.a. ikke må foretages ændringer i eksisterende beplantning. Det fremgår endvidere, at tekniske installationer til afvikling af rosport i form af bl.a. startanlæg ved Nybrovej kan opretholdes permanent, og at ændringer heri kræver fredningsnævnets godkendelse.

Bagsværd Sø er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 om beskyttet natur, landarealerne i projektområdet er omfattet af § 16 om søbeskyttelseslinjen og § 17 om skovbyggelinjen. Endvidere er området udpeget til bevaringsværdigt landskab i forbindelse med kommuneplanlægningen 2013 over statslige interesser i kommuneplanlægningen.

2.2 Sagens forhistorie

Miljø- og Fødevareklagenævnet traf den 1. februar 2019 afgørelse om at ophæve og hjemvise Fredningsnævnet for Københavns afgørelse om dispensation til bl.a. opgradering af startområdet for Bagsværd Rostadion, idet fredningsnævnets afgørelse led af forvaltningsretlige mangler, herunder hjemmels- og begrundelsesmangler.⁵

⁵ Sag 18/05097.

2.3 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet for København har den 12. oktober 2019 i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddelt dispensation fra Bagsværd Sø-fredningen og Radiomark-fredningen til afgravning af brinker, fjernelse af rørskov, placering af forankringspunkter i vand, terrænregulering, betonbrønde på land, etablering af grusflader til opstilling af mobilt dommertårn og mobil alligners hut samt midlertidig begrænsning af offentlighedens adgang til landarealet i den østlige del af Bagsværd Sø.

Ansøgningen

AART architects CPH A/S (herefter ansøger) har på vegne af Fonden Danmarks Rostadion i notat dateret 7. april 2019 ansøgt fredningsnævnet om dispensation fra fredningerne til opgradering af Danmarks Rostadion, startområdet i Nybro. Ansøgningsmaterialet omfatter endvidere kortbilag.

Ansøgningsmaterialet er på flere punkter ændret i forhold til tidligere ansøgning.

Det fremgår om baggrunden for projektet, at dette har som mål at fastholde rostadions standard på et internationalt niveau til brug for træning og internationale konkurrencer. Udformningen og placeringen af robanen er sket med baggrund i en forundersøgelse udført af COWI i 2011, hvoraf det blev konkluderet, at der kunne etableres en konkurrencebane i Bagsværd Sø under forudsætning af, at der kunne opnås de nødvendige dispensationer. Undersøgelsen viste endvidere, at det var muligt at gennemføre opgraderingen uden at foretage indgreb i Ellesumpen ved Radiomarken. Forundersøgelsen viste samtidig, at banen kunne etableres ved bl.a. at rykke kystlinjen i Nybro så langt tilbage mod Nybrogård som muligt.

Ansøger har anført, at det er en forudsætning for projektets gennemførelse, at der både meddeles dispensation til ændringerne i startområdet og til ændringerne i målområdet.

Ansøgning inden for Radiomark-fredningen

Af projektbeskrivelsen vedrørende Radiomark-fredningen fremgår, at ansøgningen vedrører afgravning af brinkerne, terrænregulering og re-etablering af det offentlige stiforløb i rostadions startområde. Den ansøgte terrænregulering dækker over en afgravning af ca. 1.800 m³ jord af landområdet, således at brinken rykkes ca. 11 m mod øst ind i fredningsområdet. I den forbindelse er der søgt om etablering en ny betonspunsvæg i stedet for den eksisterende lodrette spunsvæg, der udgør grænsen mellem de to fredninger. Ansøger har anført, at den nye brink, som anlægges med en hældning på maksimalt 1:5 både over og under vandspejl, vil komme til at fremstå mere naturlig. Ansøger har endvidere anført, at hældningen starter allerede ved stien i startområdet, og indtil der er 2 meters dybde i vandet.

Der er endvidere ansøgt om dispensation til at terrænregulere til etablering af permanente grusarealer på henholdsvis 42 m² og 33 m² til brug for opstilling af mobilt dommertårn og mobil alligners hut og til etablering af 16 betonbrønde, som giver adgang til opspænding af wiresystemet i hele robanens længde. Ved reetablering skal forstås omlægning af stiforløb, som ikke er nærmere beskrevet i ansøgningen. Herudover er der ansøgt om dispensation til midlertidig begrænsning af offentlighedens adgang af 12 ugers varighed, hvoraf der skal ske fuldstændig aflukning for adgang i 4-8 uger.

Af tegningsmaterialet til ansøgningen fremgår af signaturforklaringen, at der skal plantes nye træer i den nordlige del af fredningen.

Ansøgning inden for Bagsværd Sø-fredningen

Ansøger har om projektet inden for Bagsværd Sø-fredningen anført, at der søges om afgravning af brinken samt rydning af 350 m² rørskov i forbindelse med udgravning af brinken. Ansøger forventer, at rørskoven vil retablere sig på de nye brinker. Endvidere fremgår det af ansøgningen, at placeringen af det eksisterende wiresystem, som ligger under vandspejlet i den østlige ende af søen, skal justeres, så wirene kan anvendes til fastgørelse af et mobilt startersystem. Ifølge ansøgningen etableres 6 forankringspunkter med en maksimal diameter på 50 cm, som bankes ned i søbunden i en dybde på 2 m. Fra forankringspunkterne fastgøres en talje til wiresystemet, så det er muligt at justere placeringen af startbanerne afhængig af bådtype og -længde. Baneudlægget får en størrelse på 96 gange 2.092 m, og kan mærkes op til f.eks. 7 baner á 12,5 m bredde, 8 baner á 12 m bredde eller 12 baner á 8 m bredde.

Fredningsnævnets behandling af sagen og afgørelse

Det fremgår af fredningsnævnets afgørelse, at fredningsnævnet har foretaget besigtigelse, og at sagen har været sendt til udtalelse hos Miljøstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og DOF. Det fremgår endvidere, at Danmarks Naturfredningsforening og DOF har udtalt sig imod det ansøgte, samt at Friluftsrådet har udtalt sig til støtte for det ansøgte. Det fremgår ikke af afgørelsen, hvilke konkrete synspunkter foreningerne har fremført.

Fredningsnævnet har i afgørelsen citeret fredningstilsynet i Gladsaxe Kommunes anbefaling til det ansøgte i sin helhed og henvist til denne anbefaling som sin begrundelse for at meddele dispensation.

Det fremgår bl.a. af fredningstilsynets udtalelse, at en dispensation til det ansøgte efter Radiomark-fredningens §§ 1 og 3-5 vil medføre, at søkanten rykkes 11 m mod øst, og at dette vil være til gavn for områdets tilstand som naturområde, og at terrænændringen ved etableringen af platforme til starttårn og alligners hut vil have en meget lille påvirkning på landskabet. Efter fredningstilsynets opfattelse vil de nye rotekniske installationer have en så lille påvirkning på landskabet efterfølgende, at de ikke er dispen-

sationskrævende at udføre. Fredningstilsynet har ikke bemærkninger til afspærringen af området for at begrænse offentlighedens adgang, da det sker af sikkerhedsmæssige årsager. Fredningstilsynet har oplyst, at omlægningen af stiforløbet ikke er nærmere beskrevet i ansøgningen, men at en omlægning er nødvendig, hvis mulighederne for offentlighedens adgang skal fastholdes.

Fredningstilsynet har udtalt vedrørende ansøgningen om dispensation fra Bagsværd Sø-fredningen, at afgravning af brinken vil påvirke beplantning og terræn, og at udvidelsen og flytningen af banerne længere mod nord vil medføre, at rørskovsområdet i søens nordøstlige hjørne skal fjernes. Fredningstilsynet forventer, at rørskoven retablerer sig på de nye brinker, såfremt det ikke er den egentlige søbund, der bortgraves. Fredningstilsynet har anført, at det er tilsynets vurdering, at det er positivt, at nedbrydning af betonspunsvæggen og etablering af en ny, naturlig søbred, vil give et areal, hvor der kan være mulighed for, at der kan etablere sig ny rørskov, hvorfor fjernelsen af en eksisterende rørskov ikke har betydning for plante- og dyreliv. Fredningstilsynet gør det dog klart, at tilsynet ikke har forholdt sig til det forhold, at det nye søareal og den ekstra bane skal friholdes for vegetation.

Endvidere har fredningstilsynet vurderet, at de supplerende forankringspunkter under vand ikke vil forstyrre oplevelsen af området.

Det fremgår af fredningsnævnets afgørelse, at dispensationen til det ansøgte er meddelt efter fredningsbestemmelserne i §§ 1-5 i Radiomark-fredningen og efter § 2, stk. 1 og 10, § 6 skt. 1, og § 7, stk. 5 i Bagsværd Sø-fredningen. Det fremgår af fredningsnævnets afgørelse, at fredningsnævnet er af den opfattelse, at Miljø- og Fødevareklagenævnet med sin afgørelse af 1. februar 2019 skulle have truffet afgørelse om, at det ansøgte hverken isoleret set eller i sammenhæng med de øvrige seks sager om opgradering af rostadion har en karakter, der medfører, at tilladelse kun kan foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Fredningsnævnet har i sin afgørelse lagt vægt på, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål. Det fremgår endvidere, at fredningsnævnet har lagt vægt på de samme forhold som fredningstilsynet har anført i sin vurdering, selvom fredningsnævnet mener, at dispensationen angår flere fredningsbestemmelser, end dem, der er anført af fredningstilsynet.

Med fredningsnævnets henvisning til fredningstilsynets vurdering af det ansøgte inden for fredningen af Radiomarken, har fredningsnævnet således begrundet sin afgørelse med, at terræændringerne og fjernelsen af det eksisterende startanlæg vil være til gavn for områdets tilstand som naturområde.

Med fredningsnævnets henvisning til fredningstilsynets vurdering af det ansøgte inden for fredningen af Bagsværd Sø, har fredningsnævnet såle-

des begrundet sin afgørelse med, at det er positivt at nedbryde den eksisterende spunsvæg og etablere en ny brink, samt give mulighed for, at der kan danne sig en ny rørskov.

2.4 Klagens indhold

Klagen vedrører en samlet klage for syv afgørelser, og alene klagepunkter af relevans for denne afgørelse vil blive fremstillet neden for.

Generelt om afgørelserne fremgår af klagen, at klager finder det uhenigtsmæssigt, at afgørelserne er opdelt, idet der er tale om et samlet projekt, og at opdelingen gør det vanskeligt at forholde sig til problemstillinger, som skal ses i en sammenhæng. Da der ikke er nogen formkrav til indholdet af en klage, har klager derfor valgt at samle sine indsigelser i én klage.

Ifølge klagers opfattelse er fredningsnævnets sagsbehandling uacceptabel ud fra et forvaltningsretligt synspunkt. Klager har anført, at fredningsnævnet ikke har sikret, at sagsbehandlingen var saglig og upartisk. Klager har henvist til, at klagers deltagelse i fredningsnævnets besigtigelse efter klagers opfattelse var uønsket, og at klager blev afskåret fra at udtale sig under besigtigelsen, hvor det udelukkende var ansøger, der fik mulighed for at komme med bemærkninger. Klager har samtidig anført, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst.

Det er endvidere anført i klagen, at klager er af den opfattelse, at de ansøgte forhold strider mod fredningernes formål, hvorfor der ikke kan meddeles dispensation.

Det projekt til et helt nyt rostadion, som er blevet præsenteret, er ifølge klager ufærdigt og usammenhængende, hvilket vanskeliggør muligheden for at fremkomme med kvalificerede bemærkninger til sagen. Klager har i den forbindelse anført, at klager finder det mærkværdigt og paradoksalt, at man kan frede enestående natur og landskab og samtidig tillade en tivolisering af området ved at ændre på miljø, sø, landskab og skov.

Klager har om sagen anført, at projektet vedrører to fredninger, og Radiomark-fredningen synes ikke på nogen måde i sine bestemmelser at imødekomme et rostadion. For så vidt angår Bagsværd Sø-fredningen har klager anført, at fredningen omhandler en modernisering af rostadion, men det ansøgte projekt er ikke en modernisering, idet der er tale om et helt nyt rostadion, hvor intet af det eksisterende bibeholdes.

Klager har anført, at klager ikke er imod, at rosporten får fremtidssikret mulighederne i et nyt rostadion. Klager mener dog, at der bør bygges et nyt stadion ”på bar mark”, og ikke i og omkring Bagsværd Sø, hvor et projekt af dette omfang vil ødelægge søen og dens omgivelser.

Klager har henvist til formålsbestemmelsen i Bagsværd Sø-fredningen og har anført, at de seks delformålsbestemmelser spænder bredt, og det er klagers opfattelse, at der ikke kan træffes afgørelser, uden at de strider mod formålene indbyrdes.

2.5 Fredningsnævnet for Københavns bemærkninger til klagen

Fredningsnævnet for København har i bemærkninger af 18. november 2019 til klagen anført, at fredningsnævnet kan henholde sig til sin afgørelse.

Det fremgår endvidere, at fredningsnævnet ikke har forsøgt at udelukke Danmarks Naturfredningsforenings lokalafdeling fra besigtigelsen den 19. august 2019, men blot opfordret en repræsentant fra sekretariatet i hovedorganisationen til også at deltage, hvilket i mail af 23. oktober 2019 blev bekræftet af sekretariatet i Danmarks Naturfredningsforening.

Fredningsnævnet har oplyst, at nævnet indledte besigtigelsen med at præcisere, at der alene var tale om en besigtigelse og ikke om en forhandling. Fredningsnævnet fandt, at der kun i begrænset omfang var behov for yderligere oplysninger i forhold til tidligere ansøgning og projekt, og ansøger blev derfor bedt om at redegøre for specifikke forhold. Det er fredningsnævnets opfattelse, at denne ramme for besigtigelsen er saglig, og at den skulle respekteres af de mødende. Ved besigtigelsens indledning blev klager opfordret til at fremkomme med bemærkninger, der var struktureret i overensstemmelse med opdelingen af den tidligere ansøgning på syv nye sager, fordi det ville lette fredningsnævnets forståelse af indsigelserne i forhold til de enkelte projekter. Fredningsnævnet har anført, at klager ikke ønskede at efterkomme denne opfordring, hvorfor sagen er afgjort på baggrund af den samlede indsigelse, som foreningen har afgivet vedrørende de syv ansøgninger.

2.6 Andre bemærkninger til klagen

Ansøger er i brev af 10. januar 2020 fremkommet med bemærkninger til klagen. Det fremgår, at ansøger ikke er enig med klager i, at opdelingen i syv separate ansøgninger er spekulativ og usaglig. Ansøger er af den opfattelse, at det er en nødvendig konsekvens af Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 1. februar 2019, for at ansøgningerne kunne vurderes efter fredningsbestemmelserne. Ansøger er endvidere uenig i, at ansøgningsmaterialet er mangelfuldt i forhold til fredningsnævnets sagsbehandling. Ansøger har oplyst, at fredningsnævnet alene bad ansøger om at eftersende én supplerende oplysning vedrørende dommertårnet. Det fremgår endvidere, at antallet af samtidige ansøgninger er udtryk for, at moderniseringen søges gennemført i sin helhed. Det er endvidere anført, at ansøgningerne vedrører samme projekt, og at der kun er foretaget redaktionel revision af beskrivelserne for at det ansøgte fremstår tydeligere i forhold til fredningsbestemmelserne.

Det er om VVM-vurderingen anført, at den blev godkendt i 2015 og udarbejdet for at gennemføre en ramme for projektet i området. VVM-tilladelsen er udløbet, og ansøger har iværksat en proces for at søge om en ny tilladelse.

2.7 Nye oplysninger under sagens behandling

Miljø- og Fødevareklagenævnet har telefonisk den 25. september 2020 bedt ansøger om uddybende oplysninger i forbindelse med ansøgningsmaterialet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på baggrund af egne opmålinger på luftfoto konstateret, at der ikke var sammenfald med oplysningerne i ansøgningen og kortbilag og bad derfor ansøger om at få præciseret, hvor meget af landarealet der skal afgraves. Ansøger oplyste, at oplysningerne i ansøgningen er hentet fra VVM-undersøgelsen, som er baseret på antagelser, men at der siden er foretaget egentlige opmålinger. Ansøger oplyste, at det er blevet opmålt, at der skal afgraves ca. 14,7 m regnet fra den eksisterende spunsvæg og ind i landarealet, og ikke de ca. 11 m, som fremgår af ansøgningsmaterialet.

Samtidig har Miljø- og Fødevareklagenævnet konstateret, at den afgravede jordmængde er angivet til 1.800 m³ i ansøgningen, men udgjorde 1.000 m³ i den tidligere ansøgning. Klagenævnet bad om at få oplyst, hvori forskellen på næsten den dobbelte mængde jord beror. Ansøger svarede, at den oprindeligt ansøgte mængde jord var baseret på det skøn, som er baggrunden for VVM-undersøgelsen, og at det nu ansøgte er baseret på opmåling.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har endvidere bedt om at få præciseret, hvad terrænændringerne omfatter ud over at bortgrave et landareal på ca. 1.400 m². I den forbindelse bad klagenævnet om at få oplyst, hvilken påvirkning terrænændringerne ville få for stierne. Ansøger oplyste, at den ”trampesti”, der løber gennem den nordøstlige hjørne ved søbredden nedlægges i forbindelse med opgravningen. Den brede grussti, der løber parallelt med skellet til Nybogård, vil blive opgravet i forbindelse med nedgravning af brønde og vil blive retableret, formentlig som den eksisterende og med nogenlunde samme tracé, men det kunne ikke oplyses med sikkerhed. Vest om stien vil der blive anlagt et 42 m² stort grusplateau, som skal udgøre det faste fundament for det mobile dømmertårn.

Miljø- og Fødevareklagenævnet oplyste til ansøger, at projektområdet i dag er forholdsvis plant og bad om at få uddybet, hvad der skulle forstås ved, at hældningen på brinken ”starter ved den nye sti”, idet det samtidig heller ikke fremgår af ansøgningen, hvor den nye sti skal løbe. Ansøger oplyste, at hældningen starter 24-25 m inde i land, regnet fra den eksisterende spunsvæg og falder i hældning 1:5 ned mod den nye brink.

Vedrørende forholdene i søen spurgte Miljø- og Fødevareklagenævnet, om der skulle ske afgravning af søbunden. Ansøger oplyste, at det formentlig ikke kunne undgås ved fjernelse af den eksisterende spunsvæg, men det var ikke meningen, at der skulle ske bortgravning i selve søen, kun fra den eksisterende brink og ind i land. Klagenævnet spurgte videre, hvordan det var tænkt, at rørskoven skulle fjernes – om det skulle ske ved fjernelse af søbund og planternes rødder eller ved skæring. Ansøger oplyste, at ansøger ikke havde kendskab til dette. Adspurgt, om de ekstra baner ville medføre, at man ville sørge for at friholde området for denne vegetation, således at rørskoven aldrig fik mulighed for at retablere sig, oplyste ansøger, at ansøger ikke havde kendskab til det, men at de ekstra baner kun skal bruges til træning og ikke til stævner, og at kommunen løbende sørger for at fjerne uønsket vegetation.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

I sagens behandling har Miljø- og Fødevareklagenævnets medlemmer deltaget: Thomas Steensen (formand), landsdommerne Norman Cleaver og Henrik Twilhøj, og de læge medlemmer Pelle Andersen-Harild, Jørgen Elikofer, Knud N. Mathiesen og Jens Vibjerg.

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet har behandlet klagepunkter om:

- 1) Fredningsnævnets sagsbehandling
- 2) Behandling efter regler om dispensation eller efter gennemførelse af fredninger

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1 kan fredningsnævnet dispensere fra bestemmelserne i en fredning, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan, jf. stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

3.2.1 Ad 1) Fredningsnævnets sagsbehandling

Det fremgår af klagen, at klager er blevet afskåret fra at komme med bemærkninger under fredningsnævnets besigtigelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at klager er part i sagen, jf. forvaltningslovens kapital 5.⁶

Forretningsordenen for fredningsnævn § 10, stk. 1, indeholder en bestemmelse om, at fredningsnævnet under behandling af en dispensation skal foretage besigtigelse, hvis nævnets medlemmer ønsker dette.⁷

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014.

⁷ Bekendtgørelse nr. 842 af 27. juni 2016 om forretningsordenen for fredningsnævn.

Af forretningsordenens § 10, stk. 3, fremgår:

”Stk. 3. Hvis der ikke afholdes møde som nævnt i stk. 1, drager formanden omsorg for, at i det mindste følgende får lejlighed til at fremkomme med en skriftlig udtalelse:

Den, som har rejst fredningssagen.

De, som i fredningsbestemmelserne er indsat eller foreslået indsat som høringsberettigede.

De, som i ældre fredninger var tillagt påtaleret.”

Der er således i forbindelse med behandling af dispensationssager en høringspligt af sagsrejser enten i forbindelse med besigtigelsen, hvilket fremgår implicit efter stk. 3, eller som en skriftlig høring.

Danmarks Naturfredningsforening var sagsrejser i forbindelse med Bagsværd Sø-fredningen, men ikke ved Radiomark-fredningen.

Det er Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse, at fredningsnævnet ikke har haft tilstrækkelig saglig grund til at afskære klager fra at fremkomme med bemærkninger til det fornyede ansøgningsmateriale på den måde, som klager ønskede at fremstille sine synspunkter, idet det ikke kunne udelukkes, at klagers synspunkter kunne være relevante for fredningsnævnets afgørelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har dog samtidig konstateret, at klager både før og efter besigtigelsen har haft lejlighed til at udtale sig skriftligt, og at klager i forbindelse med klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet over aktindsigt efter miljøoplysningsloven fik forlænget høringsfrist, før fredningsnævnet traf afgørelse i sagen. Nævnet finder på den baggrund, at klagers manglende mulighed for at fremstille sine synspunkter som ønsket under besigtigelsen, har været konkret uvæsentlig for fredningsnævnets afgørelse.

3.2.2 Ad 2) Behandling efter regler om dispensation eller om gennemførelse af fredninger

De ansøgte terrænændringer inden for Radiomark-fredningen vedrører:

- afgravning af brinker og landareal på ca. 1.400 m² (bortgravning af 1.800 m³ jord)
- landskabsomlægning af tilbageværende areal, ca. 1.400 m² terrænregulering med en hældning på 1:5 i forbindelse med anlæg af nye brinker
- nedlæggelse af trampesti
- omlægning af grussti
- etablering af 42 m² grusplatform til mobilt dommertårn
- etablering af 33 m² grusplatform til mobil alligners hut
- midlertidig afspærring for offentligheden

Det fremgår af fredningens formålsbestemmelse, at:

”Fredningen har til formål at bevare hovedparten af Radiomarken som et naturområde, hvortil offentligheden har adgang, samt i øvrigt at opretholde områdets landskabelige værdier.”

Af § 2 fremgår, at:

”Fredningsområdet skal bevares i dets nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er tilladt i de følgende bestemmelser, eller tillades ved en dispensation efter § 9.”

Af § 3 fremgår, at:

”Der må ikke foretages terrænændringer. Der må således ikke udnyttes forekomster i jorden eller foretages afgravning, opfyldning eller planering.”

Af § 6, stk. 2, fremgår, at:

”Det resterende areal af Radiomarken, som ejes af Gladsaxe Kommune, skal bevares som et udstrakt, uklippet græsareal med spredt bevoksning af selvsået tjørn. Således må arealerne ikke omlægges, tilsåes eller tilplan-tes.”

Et flertal i Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at de ansøgte terrænreguleringer strider mod fredningens formål, og dermed er en videregående afvigelse fra fredningen, hvorefter det ansøgte kun kan behandles efter reglerne om gennemførelse af fredninger, jf. § 50, stk. 5. Flertallet har herved lagt vægt på, at de ansøgte terrænændringer (bortgravning af det fredede areal, omlægning og planering) ikke er forenelige med fredningens formål om at opretholde områdets landskabelige værdier. Landskabet vil med det ansøgte ændre karakter, idet ca. 1.400 m² af det fredede landareal skal bortgraves og indgå som en udvidelse af Bagsværd Sø, ligesom yderligere ca. 1.400 m² vil ændre karakter ved landskabsomlægningen i forbindelse med etablering af hældningen til den nye brink. Terrænændringerne har en sådan karakter og størrelse, at der reelt vil være tale om en delvis ophævelse af fredningen og fredningsbestemmelserne for det pågældende areal.

Mindretallet (Jørgen Elikofer, Knud N. Mathiesen og Jens Vibjerg) finder, at fredningsnævnets afgørelse skal stadfæstes, idet indgrebet kun vedrører et ganske ubetydelig område af Radiomarkens fredningsarealer, som samtidig ikke forringer områdets naturinteresser. Mindretallet lægger tillige vægt på, at udvidelsen af Danmarks nationale rostadion har stor interesse som stadion til nationale og internationale konkurrencer, og at hensynet til rostadion var et vigtigt element, da Bagsværd Sø-fredningen blev gennem-

ført i 2013. Det daværende Natur- og Miljøklagenævn lagde således vægt på, at Danmarks nationale rostadion skulle bevares og have muligheder for at tilpasse sig tidens krav, hvorfor også Bagsværd Sø-fredningen giver muligheder for dispensationer til rosportens anlæg.

3.3 Miljø- og Fødevarerklagenævnets øvrige bemærkninger

Allerede fordi den ansøgte afgravning og landskabsomlægning inden for Radiomark-fredningen er i strid med fredningens formål, finder Miljø- og Fødevarerklagenævnet ikke anledning til at behandle de øvrige ansøgnings- og klagepunkter indenfor både Radiomark-fredningen og Bagsværd Sø-fredningen.

3.4 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.5 Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet ophæver Fredningsnævnet for Københavns afgørelse af 12. oktober 2019 om afgravning af brinker, fjernelse af rørskov, placering af forankringspunkter i vand, terrænregulering, betonbrønde på land, etablering grusflader til opstilling af mobilt dommertårn og mobil alligners hut samt midlertidig begrænsning af offentlighedens adgang til landarealet i den østlige del af Bagsværd Sø på matr.nr. 11a, 11t, 11u og 83 Bagsværd.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Fredningsnævnet for København (FN-KBH-25-2019) samt for klageren via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Thomas Steensen
Stedfortrædende formand